

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

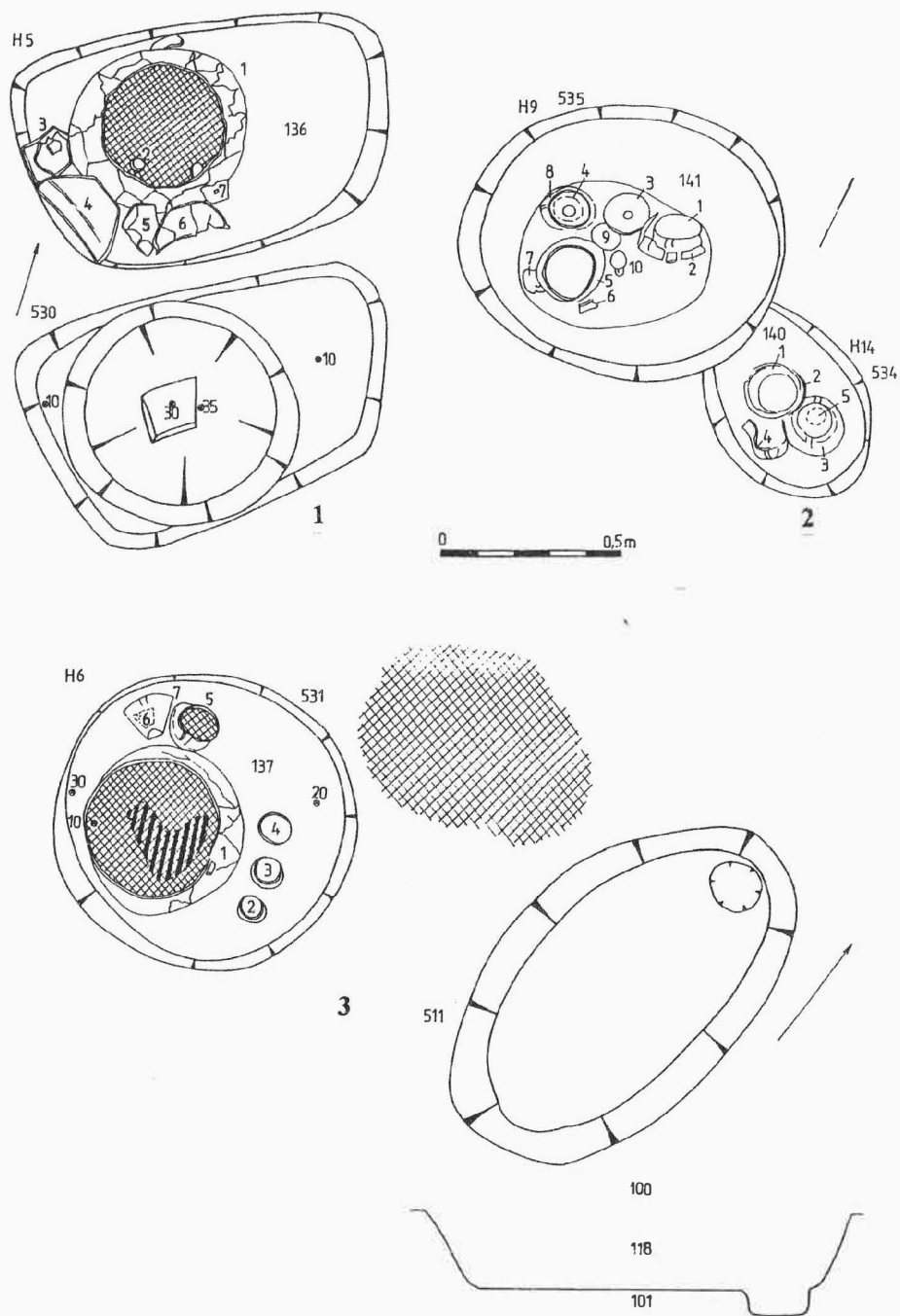

Obr.1. Služín, okr. Prostějov - Zábrusky. 1 - místo nálezu depotu (nahore), 2 - depot před vyzvednutím (dole)

URČICE (okr. Prostějov)

"Záhumení", "Dvorské". Mladší doba bronzová - kulturní komplex popelnicových polí - k. lužická - pohřebiště, k. slezsko-plátěnická - sídliště. Záchranný výzkum ÚAPP Brno.

Pro výkopové práce a pokládku přivaděče z Určic do Seloutek byla provedena dosti velká plošná skrývka ornice s podorniční vrstvou o šířce 2 - 2,5 m a tím k odkrytí několika desítek archeologických objektů. V rozmezí 15. 10. - 25. 10. 1997 proto došlo k realizaci velmi rychlého záchranného archeologického výzkumu.

Obr. 1:1-3. Určice "Záhumení", "Dvorské" 1997. Půdorysy hrobů lužické kultury.

Četné nálezy zde učinil se svými spolupracovníky A. Gottwald ve 20.-30. letech tohoto století. Intenzita osídlení se potvrdila i při záchranném archeologickém výzkumu v roce 1993. Záchranným výzkumem byly tehdy prozkoumány sídlištní objekty kultur s lineární (LnK) a vypíchanou keramikou (KVK), 3 kostrové hroby kultury se šňůrovou keramikou (KŠK), 1 žárový hrob lužických popelnicových polí, 1 dvojhrob ze středohradištního období

(7. - 8. století) a na 40 hrobů z období mladohradištního (1. polovina 11. století) (Čižmář/Šmíd 1996, 289-299, Čižmář/Šmíd 1997, 123-148).

Na mapě 1:50 000 24 - 24 se lokalita Určice - "Záhumení" a "Dvorské" nachází v liniích 106 mm od Z a 150 mm od J a 102 mm od Z a 158 mm od J. Na mapě 1:10000 24 - 24 - 17 se pak nachází v liniích bodů 38 mm od Z a 373 mm od J a 33 mm od Z a 380 mm od J. Pokračuje pak na mapě 1:10000 24 - 24 - 12 v linii bodů 33 mm od Z a 0 mm od J a 22 mm od Z a 30 mm od J. Z geomorfologického hlediska se zjištěné osídlení nachází na rozhraní vlastní Hané (Hornomoravského úvalu) a Dražanské vysočiny. Podloží zde tvoří sprašová návěj a v hloubce 3 m od dnešního povrchu byl na lokalitě Určice - "Záhumení" lokalizován horizont staré půdy.

Při záchranném výzkumu bylo potvrzeno husté polykulturní osídlení. Nejintenzivnější osídlení náleží kulturnímu komplexu lužických popelnicových polí, kdy zde bylo žárové pohřebiště v době lužické kultury (celkem 13 hrobů - viz. obr. 2:1-3). Zde jsou zajímavé dvě skutečnosti - na keramice zřetelně projevují výrazné vlivy z prostředí velatické kultury a jednak jedním z nejsevernějších výskytů nože typu Baierdorf z H5. V tomto hrobě bylo nalezeno přes 20 bronzových předmětů nebo jejich zlomků, které byly z části zdeformovány žářem (nůž typu Baierdorf, náramky, neurčitelné slitky) a z části naprosto nedotčeny (puklička, spirála). Lze se právem domnívat, že hroby lužické kultury tvoří jeden ze samostatných satelitů známého pohřebiště v Kumberkách, které zde prozkoumal A. Gottwald. Hroby jsou od tohoto pohřebiště vzdáleny cca 50 m. V období slezsko-plátěnické kultury zde vzniká sídliště, ze kterého bylo zachyceno a částečně prozkoumáno 10 objektů.

Zdeněk Čižmář, ÚAPP Brno

Literatura:

- Čižmář, Z. - Šmíd, M. 1996: Hroby kultury se šňurovou keramikou z Určic, okr. Prostějov. AR XLVIII, 289-299, Praha.
- Čižmář, Z. - Šmíd, M. 1997: Sídliště kultury s lineární a vypíchanou keramikou v Určicích. AMM, Sci. soc. LXXXII, 123-148, Brno.
- Šmíd, M. 1998: Příspěvek k poznání pohřebního ritu kultury se šňurovou keramikou na Moravě, str. 123-135. Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Sborník referátů z 16. pracovního zasedání badatelů pro výzkum neolitu a eneolitu Čech, Moravy a Slovenska. Turnov-Hradec Králové.

Resumé:

Určice (Bez. Prostějov). „Záhumení“, „Dvorská“. Jüngere Bronzezeit, Gräberfeld, Siedlung.

VELATICE (okr. Brno-venkov)

Vinohrádky. Starší doba bronzová, ÚK. Záchranný výzkum.

V r. 1997 byly během hloubení výkopové rýhy pro DOK 6, na trase Velatice-Tvarožná, narušeny 2 zásobní jámy ze starší doby bronzové. Podle nepříliš početného a málo typického keramického materiálu z výplní jam byla jejich příslušnost určena do období kultury únětické.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé:

Velatice (Bez. Brno-venkov), Vinohrádky. Ältere Bronzezeit. Ünéticker Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung